

Prosinec 2008

3/2008

Motto: Chvilími mám podezření, že mě sem někdo v útlém dětství transportoval z jiné galaxie. M. Markovič

Obsah:

- **Informace OZ ...2-3**
- **Dění v obci ...4-5**
- **Škola, školka ...6-7**
- **Příroda ...8**
- **Hasiči ...9**
- **Toulky naší minulostí ...10**
- **Pozvánky ...11**
- **Vánoční kuchyně ...12**

Vážení spoluobčané!

Zdravím vás v tomto krásném adventním čase, doufám, že ho neprožíváte příliš uspěchaně a v klidu si přečtete i náš zpravodaj.

Na podzim se v naší obci uskutečnilo několik akcí. Ochotnický spolek Kolár sehrál svou další úspěšnou hru Zvonokosy, uspořádali jsme Posvícenské posezení, obnovili tradici kladení věnců k pomníkům padlých za 1. sv. války a škola se školkou se přidali k dění v obci mj. rozsvěcením vánočního stromu v parku a kulturním programem na vítání občánků. A jelikož svaz včelařů již zahájil plesovou sezónu, rád bych vás pozval i na další tradiční plesy.

Děkuji všem, kteří pomohli při přípravě těchto akcí, i těm, kteří na akce přišli a podporují tak zdravý život v naší obci.

Jsou před námi nejkrásnější svátky v roce – Vánoce. Přeji vám, abyste je prožili v klidu, radosti a zdraví. K vánoční atmosféře jistě patří i koncerty – ten letošní bude ve strašínském kostele 26.12. od 15 hod.

A co letos na Silvestra? Můžete se přijít pobavit do KD Strašín.

Do nového roku všem přeji hlavně zdraví, hodně duševních i fyzických sil, štěstí a úspěchů.

starosta Jan Helíšek

Strašínský zpravodaj, čtvrtletník, vydává Obec Strašín, tel.: 376 587 223, 777 026 845 - starosta, zdarma k 22.12.2008, nákladem 250ks.

Příští číslo vyjde v březnu 2009.

Informace Obecního zastupitelstva

Z veřejných zasedání obecního zastupitelstva, která se konají vždy druhé úterý v měsíci od 19:00hod střídavě v přísálí KD ve Strašíně a v Lesním hotelu v Laznech.

Usnesení

z veřejného zasedání Zastupitelstva obce Strašín konaného dne 9.9.2008

Usn. 59/2008 – ZO pověřuje Jana Helíška podepsáním smlouvy na zpracování projektové dokumentace na kanalizaci a ČOV s firmou PROVOD Ústí nad Labem.

Usn. 60/2008 – ZO schvaluje pronájem budovy kina panu Josefu Řáhovi, bytem Strašín čp. 93 na dobu určitou 1 rok za cenu 44.460,00 Kč ročně s tím, že 50 % z této částky tj. 22.230,00 Kč se nájemci započtou náklady na opravu prostor jako úhrada nájemného a zbytek uhradí nájemce v měsíčních splátkách.

Usnesení

ze zasedání Zastupitelstva Obce Strašín konaného dne 14.10.2008

Usn. č. 61/2008 – ZO pověřuje starostu Jana Helíška podpisem smlouvy o poskytnutí dotace na opravu místních komunikací na území obce Strašín.

Usn. č. 62/2008 – ZO souhlasí se zařazením obce Strašín do území MAS Pošumaví a zároveň bere na vědomí strategii MAS Pošumaví.

Usn. č. 63/2008 – ZO schvaluje rozpočtové změny k 30.9.2008.

Usnesení

z veřejného zasedání Zastupitelstva obce Strašín konaného dne 11.11.2008

Usn. č. 64/2008 – ZO neschvaluje prodej budovy Zdravotního střediska Strašín čp. 140.

Usnesení

z veřejného zasedání Zastupitelstva obce Strašín konaného dne 9.12.2008

Usn. č. 65/2008 – ZO schvaluje rozpočet obce na rok 2009 takto:

příjmy 4,258.530,00 Kč, výdaje 5,395.420,00 Kč, schodek 1,136,890,00 Kč

Usn. č. 66/2008 – ZO schvaluje obecně závaznou vyhlášku č. 1/2008 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na rok 2009 s tím, že poplatek za osoby s trvalým pobytem v obci je 450,00 Kč za 1 osobu a za objekt, kde není hlášená žádná osoba k trvalému pobytu 500,00 Kč za objekt.

Usn. č. 67/2008 – ZO schvaluje rozpočtové změny k 30.11.2008.

Usn. č. 68/2008 – ZO schvaluje pronájem nebytových prostorů bývalé lékárny panu Petru Janouškovi, bytem Ústaleč 41 za účelem provozování kanceláře za měsíční nájemné 2.603,00 Kč a pověřuje pana Helíška sepsáním nájemní smlouvy.

Strana 3

Společenská kronika

S radostí vítáme nové občánky! Narodili se: Petr Hvošťál

Vítáme nové sousedy! Přihlásili se k nám k trvalému pobytu: František Rossi

Odstěhovali se: Antonín Vaček, Antonín Vaček ml. Anna Vačková, Jitka Vačková, Miroslava Vačková, Květa Petličková, Filip Petlička, Lucie Nováková, David Prokůpek

Opustili nás: Úmrtí: Václav Kopa, Helena Netáhlová, Danuše Oudesová

Sportovní rubrika

Ani na podzim naši mladí judisté nezaháleli. Listopad je bohatý na konání judistických závodů, na kterých nechyběli ani strašínští. Matyáš Melichar ve váhové kategorii do 46 kg mládat na závodech získal celkem 2 zlaté, 2 stříbrné a 1 bronzovou medaili, Vojta Melichar obsadil dvakrát 3. místo a na závodech v Kaplici získal dokonce svou první zlatou medaili. Ondra Pítra se umístil dvakrát na třetí pozici. Pochvalu si zaslouží i Víťa Helíšek, který se sice zatím neumístil na medailové pozici, ale svým soupeřům rozhodně nedal nic zadarmo. Oddíl DDM Judo Sušice se v červenci spojil s Judoclubem Sušice a od září judisté trénují v tělocvičně ZŠ Masarykova ul. v Sušici. Judoclub má i nové internetové stránky www.judoclubsusice.cz, kde se dozvíte více informací i pro případné zájemce o tento zajímavý sport. Díky příspěvku Města Sušice získali judisté novou žíněnku a zkvalitnilo se jim tak tréninkové zázemí. Děkujeme mladým sportovcům za reprezentaci naší obce a přejeme jim do Nového roku hodně úspěchů.

Pavλίna Pítrová

Nohejbalový turnaj

Aby pouťové události byly kompletní a aby nohejbaloví sportovci opět změřili své síly, konal se v sobotu 13. září 2008 pouťový turnaj trojic, v pořadí sedmý. Na strašínské hřiště vyběhlo sedm mužstev. Bojovalo se jako o život, zvláště když odměnou byl nefalšovaný domácí pouťový koláč, který dostala všechna zúčastněná mužstva. Turnaj skončil v tomto pořadí:

Na 1. místě zabodovalo družstvo LOSSE ze Sušice,

dále se umístili 2. Mlynáři

3. Kampošiči

4. Nopamu

5. Dolíček

6. Trojčata

7. Lvíčata

Díky všem sportovcům a organizátorům.

18.10.2008 POSVÍCENÍ POČTVRTÉ

Za ty naše tzv. „posvícenské slavnosti“ může vlastně metoda Místní Agendy 21 (MA21). Má mezinárodní zázemí v OSN, EU a OECD. Je zastřešující metodou řízení kvality ve veřejné správě s aktivní účastí veřejnosti. A protože jde o proces participativní, tedy účastenský, pak aby byl účinný, je k tomu potřebná spolupráce s neziskovými organizacemi a spolky, podnikateli, provozovateli služeb, školskými zařízeními, zdravotnickými institucemi a řadou dalších subjektů. Nejdůležitější je však spolupráce se širokou místní veřejností.

Cíl? Udržitelný rozvoj v dané lokalitě. To je úkol na první pohled jednoduchý, ale ve své podstatě nadmíru složitý. Zahrnuje oblast ekonomickou, sociální a oblast ochrany životního prostředí. Místní Agenda 21 je velice důmyslná hra pro chytré a tvořivé hráče. „Dělat správné věci správným způsobem“.

Možná také proto zaujal naše obecní zastupitelstvo návrh starosty – požádat o členství v Národní síti zdravých měst ČR. Jak podotkl ředitel NSZM ČR Ing.Petr Švec při projednávání komunitního programu obce (právě na zmíněném, čtvrtém posvícenském setkání) „málokterý starosta, tak jako to učinil váš, má odvalu předstoupit před své voliče a zajímavým způsobem nabídnout nové moderní informace o kvalitním komunitním plánu. Nejedná z pozice shora, ale naopak. Žádá voliče o partnerství, diskusi a spolupráci“.

I když jsme v tom municipálním soukolí velkých měst a obcí v NSZM ČR jen takové „mrňátko(např.: Brno, Český kras, Děčínsko, Kladno, Krnov, Liberec, Novojičínsko. Poodří, Třebíč, Vsetín, Strakonice, Vysočina a další), můžeme si ten přepych - „Dělat správné věci správně“- dovolit. Protože málokterá lokalita, nejen na Šumavě a v Pošumaví má tak hluboko zapuštěné kořeny kulturního dění jako ta naše. Je to především úspěšné ochotnické divadlo, aktivní hasiči, dále jarní slavnosti - Masopust s nezbytným průvodem dovádivých maškar, a velikonočním hrkáním dětí, oblíbené bály hasičské, myslivecké, včelařské a divadelní. Obec pořádá pro děti zajímavé rozmanité akce, vydává oblíbený časopis Strašinský zpravodaj, provozuje místní knihovnu s internetem. Občanské sdružení Přátelé Šumavy, které má v obci své sídlo, zahájilo zkušební provoz informačního centra, o které je v regionu zájem a začínají ho objevovat i turisté projíždějící Šumavou. V neposlední řadě se – a to nejen po republice – roztrousily publikace s názvem Z podhůří Šumavy – pověsti a etnografické povídaní s místními kulinářskými recepty. Je to povídaní o našem malém světě mezi horami. Není to místo, kde se žije snadno. Ale je to místo, kam patříme kořeny svých rodů, jejich tradicemi a osudy lidí, kteří svými mozoly tomuto místu vtiskli jeho působivou atmosféru.

V naší, ne právě veselé současnosti, se nevalně hašteříme, nevhodně sebevědomě chvástáme, zejména když nemáme čím a deptáme to, s čím bychom se chválit mohli. Již proto bychom si měli vážít a být hrdi na naši dlouholetou kulturní tradici, mít úctu k našim předkům, kteří ji po staletí utvářeli a být vděční a pomáhat těm, kteří ji dodnes, s nemalým úsilím, udržují.

Jak sami vidíte, u nás je ta odpověď na otázku: „Co je to Místní Agenda 21“? prostá. A co uvádí publikace s názvem „Místní Agenda 21- Informace - Postupy - Kritéria?“ Citují: „ ...je procesem

transparentním, ale zejména participativním, tedy takovým, který zcela nepominutelně počítá s aktivním zapojením veřejnosti do spolurozhodování o věcech veřejných.“

Tak tedy – zcela prozaicky a po našem:

Za rok u hnětynek na shledanou !

Jaroslava Sucháčová

Strana 5

Dění v obci

13.9., 14.9.2008

Zvonokosy

Už jste to viděli a slyšeli? Spolek divadelních ochotníků Kolár ze Strašína uvádí hru se zpěvy G. Chevalliera „Zvonokosy“. Celý rok se strašínská pilně učili texty, připravovali scénu, kulisy a hledali správné herecké vyjádření svých postav. A nyní sklízí vavříny. 13.a14.9.2008, kdy se konala premiéra na domovské scéně ve Strašíně, byl sál kulturního domu obsazený do posledního místečka. A když už to tak pěkně umí a divácký ohlas je příznivý, je třeba vyrazit do světa. 3.10.2008 se celý ansámbl i s kulisami přesunul do Kašperských Hor a 25.10.08 přijal pozvání divadelního spolku ve Kbele u Měčína na Přehlídku malých divadelních souborů z Klatovska a jižního Plzeňska. I zde diváci ocenili herecké i pěvecké výkony strašínských. 15.11.08 se odehrálo ještě jedno zájezdní představení ve Vacově. Technici a herci se tamějšími podmínkami dobře přizpůsobili a diváci nezklamali.

Kdo se chce přesvědčit na vlastní oči, jak skvěle funguje 40 členný tým nadšenců pro amatérské divadlo, má možnost toto představení navštívit **27.12.2008 v 19.30 hod opět ve Strašíně.**

Velmi náš těší, že se rozvíjí spolupráce mezi ostatními divadelníky na Klatovsku. 8.11. se ve Strašíně představil divadelní spolek „Tyl“ z Hartmanic, se svou novou hrou „Nájemníci pana Swana aneb Habaďůra“. Diváci se bavili a svým smíchem a potleskem ocenili výborné herecké výkony. Na oplátku „zvonokosané“ zavítají do Hartmanic 9.1.2009. A v sobotu 10.1.2009 srdečně zveme sušické občany do sokolovny na tuto francouzskou komedii zpestřenou zpěvy a tanci. Bude to zážitek.

Za spolek Kolár slibuje E.Č.

Divadelní spolek Kolár Vás srdečně zve na divadelní ples 31.1.2009 ve 20.00hod do KD ve Strašíně.

Strana 6

Škola

Slavnostně jsme usedli do školních lavic. Děti, které první den přivítal i pan starosta, se vydaly vstříc svým novým povinnostem.

Hned první týden jsme začali s radostí a novými zážitky. Vydali jsme se do Kašperských Hor, na tzv. Branný den s vojáky, kde si děti mohly zkusit např. střílení ze samopalů, ze vzduchovky, mohly si prohlédnout vojenská auta, sanitku, policejní vozy, přetahovaly se lanem, vyzkoušeli si vojenskou výstroj, nebo se mohly nechat namaskovat barvami. Byl to krásný a velice poučný den.

Pátý ročník čekalo školení v dopravní výchově, které všichni úspěšně zvládli. Třetí ročník se zúčastnil deseti lekcí plaveckého výcviku v Horažďovicích. Navštívili jsme také divadlo v Sušici, a to Příběhy včelích medvídků a Princezna Konvalinka, spolu také s MŠ. V Kašperských Horách jsme shlédli vystoupení dětí v pěvecké soutěži SOLASIDO a 18.10. měly děti krátké vystoupení na posvícenském odpoledni ve Strašíně.

Vždy se snažíme dětem každodenní starosti trochu zpříjemnit různými akcemi a zážitky, a to hlavně také o Vánocích. Proto jsme uspořádali 24.11. odpoledne tvořivou dílnu, kde děti spolu s rodiči vyráběly různé malé vánoční drobnosti, které se 30.11. prodávaly u slavnostního rozsvícení vánočního stromu, děti také vystoupily s krátkým pásmem básniček a písní.

5. prosince zavítal i k nám do školy Mikuláš s čerty a andělem, kteří přinesli dětem drobnou nadílku a mimo jiné i malý kousek uhlí.

18.12. náš ještě čeká vánoční besídka, na kterou si děti připravily pásmo básní a písní a divadelní veršovanou pohádku O Sněhurce. Tak nám všichni držte pěsti, ať se nám vše podaří, a my vám na oplátku s dětmi přejeme ty nejhezčí Vánoce a úspěšný vstup do nového roku. Mějte se rádi...

Jitka Žížková

Strana 7

Školka

Je pondělí - 1.září , začíná nový školní rok. Pro většinu dětí je to návrat do známého prostředí, mezi svoje kamarády, ale i nově přichozí děti se do kolektivu velmi rychle, a bez problémů, začlenily. Po krátkém rozkoukání se, začínáme plnit úkoly rámcového programu - pro letošní rok s názvem " Hrajeme si od jara do zimy" . Tradicí se už stává krátké kulturní vystoupení dětí při posvícenském posezení - letos to bylo v sobotu 18.10. Měsíc říjen a listopad - je právě časem pro veselé hrátky s přírodninami - otiskování brambor, listů, výroba draků a dráček, apod.

V pondělí 24.11. jsme s dětmi navštívili divadelní představení pohádky "Princezna Konvalinka a královské hádanky" .

Už jenom několik dní chybí do první adventní neděle. Děti zhotovily zvony z plastových lahví - ozdoby je dekorativními prvky. Hotové výrobky zdobí vánoční strom v parku. Čekání na Mikuláše a čerty jsme si s dětmi krátily výrobou čertů z vařečky a závěsného papírového Mikuláše. Konečně nadešel očekávaný den 5. prosince a s námi i " Mikulášská nadílka", společná s kamarády ZŠ.

I když v poslední době věnujeme nejvíce času nácvičku básní, písni, tanečků a koled na vánoční besídku, stihli jsme i krátký program na " vítání občánků" - opět společně se žáky ZŠ.

Rok 2008 zakončíme "Vánoční besídkou" dne 18.12., kde děti předají svým rodičům vlastnoručně vyrobené drobné dárky a přáníčka.

Holá Marie

Příroda

medu. Ti, kteří se zajímají o tuto oblast blíže, ví, že med ve spojení se skořicí znásobuje a zlepšuje svoje účinky. Vědci směs medu a skořice doporučují jako velmi účinný prostředek. Zjistili také, že konzumace v tomto spojení nemůže ublížit ani diabetikům (v určité rozumné míře). Kanadský týdeník World News uveřejnil výsledky studie západních vědců. Tu jsou některá jejich doporučení:

∅ Nemoci srdce: směs medu + skořice (dále jen směs) namazat na chléb, toto snídat pravidelně – snižuje cholesterol, chrání před infarktem

∅ Artritida: ráno a večer pít šálek čaje (nejlépe ovocného) se 2 lžičkami směsi

∅ Infekce močového měchýře: 2 lžičky medu + 1 lžička skořice do sklenice vlažné vody (1x denně)

∅ Bolesti zubů: 1 lžička skořice + 5 lžiček medu aplikovat 3x denně

∅ Cholesterol: 2 lžičky medu + 3 lžičky skořice do 2 dcl teplé vody (1x denně)

∅ Chřipka a nachlazení: 1 lžička medu + ½ lžičky skořice – po dobu 3 dnů

∅ Potíže se žaludkem: užívání medu a skořice chrání před žaludečními vředy, snižuje překyselení a pomáhá před plynatostí

∅ Imunitní systém: každodenní konzumace zmíněné směsi posiluje boj bílých krvinek s viry a bakteriemi

∅ Pupínky a kožní infekce: směs 3 lž. medu + 1 lž. skořice – natírat na postižená místa. Pomáhá i při léčení pásového oparu

∅ Obezita: ráno před snídaní a večer před spaním vypít šálek směsi ve vlažné vodě (zabraňuje usazování tuků)

∅ Svěží dech: ráno po ústní hygieně vykloktat směsí medu + skořice. Svěží pocit po celý den.

Vidíte, že matka příroda nám nabízí další možnosti, jak udělat něco pro své zdraví. Ani to tolik nestojí.

Vyzkoušejte a uvidíte.

Čestmír Jílek

Strana 8

Příroda

Stužkonoska modrá (Catocala fraxini)

Náš největší domácí představitel měřovitých a jeden z největších motýlů vůbec. Dnes je bohužel už vzácná. Housenky se vyvíjejí na topolech, osikách, jasaněch i na břízácích. V závislosti na zeměpisné poloze se motýli líhnou od července do října. Motýl má rozpětí křídel až 95 mm.

Barvu má šedou s černou a bílou kresbou. Na zadních křídlech široká bledě modrá páska. Sedí – li motýl za dne v klidové pozici se složenými křídly na rozpukané kůře starých stromů, stává se velmi nenápadným a s okolím zcela splývá. Žije především v blízkosti topolových porostů.

Létá v noci a přilétá také ke světlu, ale obvykle až v pozdních nočních hodinách, zpravidla až po půlnoci. Na Strašínsku se v letních měsících také objevuje, ne však hojně.

Tento krásný motýl se stává čím dál vzácnější.

Josef Rybáček

Hasiči

Aktuálně:

V měsíci lednu po oslavách 105. výročí založení našeho sboru odstoupil s funkce starosty našeho sboru Bořivoj Koudelka. Je nutné na tomto místě mu poděkovat za jeho dosavadní práci, kterou vykonával pro náš sbor. Funkci starosty sboru převzal Alois Petlička st

Naši nejmenší hasiči se zúčastnili soutěže závěrečný sraz „Hry Plamen 2008“ v Žihobcích, kde soutěžili v několika hasičských. Z podzimní soutěže měli dobré východisko, kdy se umístili na velmi pěkném 8. místě. V součtu podzimní a jarní soutěže celkově se umístili na III. místě v rámci klatovského okresu z celkového počtu 46 kolektivů. Poprvé v historii našeho sboru bronzové umístění. Veliké poděkování patří všem závodníkům a především těm, kteří měli trpělivost a čas se naší mládeži věnovat. Vedoucímu kolektivu Ing. Jiřímu Chromému, Mileně a Václavu Trnkovým a Ing. Jiřímu Kojzarovi. Prostě byl to úspěch. Naši hasiči vyhráli okrskovou soutěž v Pohorsku, která se konala v rámci oslav 55. výročí založení SDH Pohorsko. Postoupili do vyřazovacího kola, které se uskutečnilo u nás ve Strašíně. Zde se jim už tolik nevedlo, a tak do okresního kola nepostoupili. Pod záštitou naší organizace se konal nohejbalový turnaj.

Zúčastnili jsme se likvidace požáru zemědělského objektu v osadě Zuklín. Včasným dojezdem a dobře odvedenou prací nedošlo k rozšíření požáru na obytné stavení a zásah byl hodnocen velmi dobře. Všem, kteří se podíleli na likvidaci požáru, je nutné poděkovat. Poděkování patří všem, kdo se podíleli na generální opravě cisterny CAS 25, která je po technické prohlídce jako nová. Bylo dost těch, kteří nevěřili, že dokážeme z tak devastovaného vozidla vytvořit dobré dílo. Bylo odpracováno mnoho hodin. Na vykonané práci se podíleli Mužík T., Ing. Chromý J., Řáha J., Blahuta M. ml., Blahuta J., Havlík F., Havlík K. ml., Havlík M., Michalec R., Pavlík M. Díky. Když je dobrá parta, dá se udělat cokoli. Se starostou obce panem Helíškem a zástupci našeho sboru jsme zavedli tradici kladení věnců u „Pomníku padlých“ z 1. světové války ve Strašíně a v Nahořánkách.

Výroční Valná Hromada se uskutečnila 29.11.2008 v přísálí KD Strašín. Za účasti ředitele HZS Pk ÚO Klatovy plk. Jana Raysera, 1. náměstka starosty OSH Klatovy Bohumíra Bucifala, představitelů okrsku č.11 Strašín a představitelů sousedních sborů jsme zhodnotili celoroční činnost...

Z historie:

.. pokračování...

Společným nákupem vozidla CAS 25, zdejším JZD Strašín a Státní pojišťovnou došlo k vybavení našeho sboru technikou, která nebyla nikde v sousedních sborech. Zde je nutné připomenout, že na náš sbor byla přenesena větší zodpovědnost nejen vypomáhat sousedním sborům a obcím, ale vytvořit podmínky pro vzdělávání našich členů v získávání znalostí a vědomostí k obsluze této hasičské techniky. Provádělo se školení v rámci výcvikového roku, prováděla se námětová cvičení a veliteli, zástupce velitele a strojníci se pravidelně museli zúčastňovat školení nejen k řízení zásahů, ale i k obsluze a údržbě nám svěřené techniky. V tomto období jsme se pravidelně zúčastňovali okrskových soutěží se dvěma družstvy a v rámci našeho okrsku jsme se umísťovali na prvních místech a postupovali jsme do vyřazovacích kol. Z těchto vyřazovacích kol se postupovalo do okresní soutěže. Byla obnovena práce s mládeží pod vedením Martina Michalíka a v roce 1984 bylo založeno soutěžní

družstvo žen. Zakládající členky soutěžního družstva byly Blahutová Jaroslava, Havlíková Marie, Kantorová Marie, Mužíková Marie, Niebauerová Božena, Řáhová Růžena, Trnková Milena, Uhlíková Irena. Vedením družstva byla pověřena Mužíková Marie. V tomto roce nám udělala děvčata velikou radost na okresní soutěži uspořádané v Plánici, kde se umístily na 14. místě vinou chybného rozhodnutí rozhodčího, které je odsunulo ze druhého místa již na zmíněné 14. místo. Byla to velká hektická doba rozmachu našeho sboru...

Mužík Tomáš

Strana 10

JAK ŠEL ŽIVOT ...

Vzpomínky od Biskupů

(6. pokračování vzpomínek pana Františka Bečváře *1910+2004)

LIŠKA

V současném století se stala u nás liška nejpočetnější a nejhojnější lovenou škodnou zvěří. Po všechen čas, tato naprosto nehájená a intenzivně pronásledovaná šelma, všemi dostupnými mysliveckými způsoby, i přirozenými nákazami – prašivinou a zákeřnou vzteklinou, však přežívá a její populace se stále udržuje na výši.

Položíme-li si otázku, jak je to právě u liščí populace možné, dostaneme odpověď, že liška je od přírody vybavena výborným čichem, sluchem i zrakem, též určitou inteligencí a to tak, že liška svojí pověstnou chytrostí dostala se i do pohádek, bajek, básniček a filmu a je nejznámějším zvířátkem dětí i těch nejmenších.

Výborný sluch, čich a vrozený instinkt lišky je znám zvláště myslivcům. Přelstít a ulovit lišku, nebývá jednoduché. Přilákat lišku na návnadu či přivábit na zaječí vřeštadlo, nebo dokonce lapit lišku do pastí, může se podařit jen zkušenému myslivci. Chci však zde uvést z vlastní praxe, že jsou i výjimky, kdy počínání lišky je pravým opakem.

Stalo se to před více než 45 lety v honitbě Drážov, kterou jsem měl se společníkem polesným Zemánkem pronajatou. Honitba byla převážně polní s dostatkem porostlých mezí a remízů. Na východní straně končila homolí, porostlou smíšeným porostem smrku a jedle s převahou borovice. Byl to les „zádušní“, patřící ke kostelu Dobřš a říkalo se tu Ve slídivce.

Ves Drážov s příslušnou lokalitou je v malebné kotlině, před větry chráněné a má ideální podmínky pro drobnou zvěř. Lid v Drážově byl tehdy vpravdě selský, velmi bodrý a hlavně společenský tak, že hudební nástroje přicházely dost často ke cti. Samozřejmě také o poslední leči se zde scházeli Drážováci a to honci - nehonci - jako jedna rodina.

Ve vsi byla malá hospůdka, začouzená, s malým jevištěm pro místní ochotníky, na kterém ponejvíce odpočívala harmonika sedláka Vondry, Frkův klarinet, bubny pletaře Dolíšky a housle šenkýře Pejši –

bývalého důstojníka. V pondělí míval hostinský Pejša volno, to chodíval se svým vlčákem Rigošem do přírody na procházku.

Bylo to koncem měsíce října. Tak krásný den to byl, jakých se v tuto dobu jen málo vydaří. Podzim hýřil všemi barvami, i skřípaly ještě rostly, a tak se hostinský s Rigošem zatoulal až na malou paseku do Slídkovy. Zabrán v hledání hub, byl pojednou překvapen strnulým postojem psa, kterého míval v lese na vodítku, jak cosi větrí. Zpozorněl v tom směru a uviděl, jak ve vzdálenosti asi 20 kroků, na starém, mechem porostlém pařezu, leží lišák a vyhřívá se na sluníčku. Bylo to pro šenkýře překvapení. Zůstal jako přimrazený. Potichu přitáhl psa k noze, chvíli lišáka pozoroval, a když ten nejevil žádné vzrušení a klidně ležel dál, začal se hostinský pomalu vzdalovat. Jakmile byl lišákovi z dohledu, chvatně upaloval i se psem ke vsi a rovnou do školy. Celý uřícený vpadl do budovy a volal: „Pane řidící, honem flintu a do Slídkovy, leží tam lišák na pařezu a chrápe“. Řidící Fiala byl jediným pravoplatným myslivcem v Drážově. Na naléhání šenkýře, že ho na místo doprovodí, vzal pušku, pár patron a pospíchali ke Slídkovce.

Když opatrně došli na paseku, spařili opravdu lišáka, který si hověl na pařezu. Když padla rána, lišák po přemetu z pařezu pomalu zhasínal. Řidící Fiala byl dobrý myslivec. Nešlo mu na rozum jak je možné, že tak ostražitá šelma lišák, nevnímal ani přítomnosti psa, ani lidí. S velkým humorem se oba vraceli do školy, kde lišáka stáhli a také provedli pitvu jeho útroby, ve kterých zjistili nejméně polovinu pořádného zajíce. Výsledek byl takový, že lišák, který byl opravdový exemplář (vážil 9 kg), po důkladné zaječící hostině příjemně a tvrdě vyspával na krásném výsluní. To ovšem potvrzuje, že i u nejbystřejší šelmy, nejchytřejšího lišáka, mohou být výjimky a mezery v jeho příslovečné bdělosti.

Zapsal jsem to u Biskupa podle vyprávění dávného přítele, řidícího Fialy a šenkýře Pejší dne 13.12.1984. Také za mého provozování myslivosti, přihodil se mi dvakrát podobný případ, ale o tom zase až na jiném místě.

František B e č v á ř

Pozvánky

26.12. Vánoční koncert v kostele Narození Panny Marie ve Strašíně, začátek v 15:00 hod. Účinkuje Volné sdružení horažďovických zpěváků a muzikantů

27.12. Zvonokosy

31.12. Silvestr v KD – živá hudba, soutěže, ohňostroj

3.1. Turnaj ve stolním tenise

17.1. Myslivecký ples

31.1. Divadelní ples

14.2. Hasičský bál SDH Strašín

Přehled hlavních bohoslužeb v poutním a farním kostele Narození Panny Marie ve Strašíně

24.12. Štědrý den – noční mše svatá se slavností Narození Páně ve 22:00

25.12. slavnost Narození Páně mše svatá v 9:30

26.12. svátek sv. Štěpána mše svatá v 9:30

28.12. svátek sv. Rodiny Ježíše, Marie a Josefa mše svatá v 9:30

1.1.2009 slavnost Matky Boží Panny Marie mše svatá v 9:30

4.1.2009 druhá neděle po Narození Páně mše svatá v 9:30

6.1.2009 slavnost Zjevení Páně mše svatá v 16:00

JAK VONĚLA VÁNOČNÍ KUCHYNĚ

NAŠICH PRABABIČEK

Předpisy ze starých kuchařských knížek, sešitků a kalendářů.

Původní text je zachován.

(pokračování receptů na přiloženém papíru)

Cukrové doubravničky

15 dkg strouhaných loupaných mandlí (mandle zbavíme slupky tak, že je zalijeme vroucí vodou a pak lehce sloupneme), 10 dkg práškového cukru, 1 velký bílek, vše zpracujeme v těsto, které rozdělíme na dva díly. Do jednoho přimícháme větší tabulku strouhané čokolády a dobře vypracujeme. Z bílého těsta uděláme koříny a z tmavého těsta hlavičky tak, že uděláme do kloboučků prstem jamku a nasadíme na bílý kořínek. Vnitřek jamky můžeme pomazat bílkem, aby klobouček lépe držel na nožičce. Doubravničky rozložíme na plech vyložený pomazaným papírem a zvolna sušíme.

(Rok 1938 - sešit paní Libuše Oudesové – Nahořánky)

Makronky

10 dkg cukru, 1/8 l vody se svaří na perlu (asi 10 min.). Vmíchá se 10 dkg mletých ořechů a 1 tabulka čokolády. Opět se zamíchá. Jakmile hmota zchladne, přidáme 1 bílek a mícháme až vše zhoustne. Je-li těsto řídké, přidáme trochu strouhanky, nebo strouhané piškoty. Na bílé oplatky klademe kopečky, které sušíme ve velmi mírné troubě.

„ Jsou výborné“, připsala k receptu paní Otýlie Fraňková z Lazen.

Lomnické suchárky

Litr hladké mouky, 28 dkg másla, 3 žloutky, 5 dkg sekaných mandlí a špetku soli rozděláme vlažným kváskem z 3 dkg droždí. Těsto pěkně vypracujeme, aby bylo hladké. Pak se rozválí na silné stéblo a vypichují se věnečky, kladou se na vymazaný plech a nechají se kynout. Když vykynou, zvolna se upečou do růžova. Upečené – studené se rychle máčejí v malém množství vody, do kterého se přidá několik lžic rumu a ihned se obalují v prosátém moučkovém cukru, do něhož přidáme sáček vanilkového cukru. Pak se opět kladou na plech a nechají se v otevřené- mírně teplé troubě osušit.

(ze sešitu paní Růženy Uhlíkové ze Soběšic.

Poznámka J.S.: Mohu doporučit: podobný předpis jsem si opsala ze starých vídeňských receptů mé babičky – psala si je přibližně před rokem 1900, než se provdala do Strašína. Věnečky jsou výborné

Štrudle

40 dkg hladké mouky, 25 dkg ztuženého tuku ustrouhat do mouky. Přidat sůl, 2 vejce, 2 lžíce octa, 5 až 6 lžic vody a večer zadělat těsto. Ráno upect.

(Rok 1951 - kalendář paní Šperlové z Pohorska)

Skořicové preclíčky

21 dkg hladké mouky, 10 dkg másla, lžíce skořice, 2 lžíce kyselé, nebo sladké smetany a 2 žloutky – vše dobře propracujeme v těsto. Necháme hodinu odpočinout. Pak tvoříme preclíčky, které potřepe rozšlehaným vajíčkem a posypeme krystalovým cukrem. V mírné troubě upečeme.

(Rok 1930-z rodinných předpisů paní Justiny Chalupné z Lazen)

Kapr na černo

Na úpravu černé omáčky se dá na kastrol lžíce rozkrájeného celeru, lžíce rozkrájené petržele a tolik též mrkve. Dá se k tomu kousek másla, přidá se asi deset kostek cukru, které se povlaží vodou a nechá se do hněda dusit. Pak se přidá opět kousek másla a lžíce mouky a nechá se to zpěnit. Přidá se 6 lžic strouhaného domácího chleba a též se v tom osmaží. Na tu zeleninu se dá litr horké vody, čtvrt litru piva, trochu soli a přidají se dvě lžíce octa, a co se krev z ryby vypláchla. Pak se k tomu dá 1 bobkový list, trošku tymiánu, 10 zrněk pepře, 10 zrněk nového koření a 6 zrněk hřebíčku, také kousek závoru a jedna malá rozkrájená cibule, půl stroužku česneku. Pak se na hrubo utluče 6 jader vlašských ořechů, 10 lískových jader, 10 sladkých mandlí. Též se přidá 10 sušených švestek, půl lžíce zavařených neb sušených bezinek, aby měla omáčka pěknou barvu.

Nechá se to chvíli vařit, načež se přidají dvě tabulky strouhaného perníku, z půl citronu šťáva i kůra a sklenička červeného vína. Povařená omáčka se procedí. Nakonec se do toho vloží kousky kapra, které se dříve nasolí a malinko cukrem popráší. Vaří se to, když jsou kousky větší, tak 15 minut.

Ryba se takto může připravit již den dříve, nebo proležená jest chutnější. Též se do této procezené omáčky dá hrst hrozinek a když se dává na stůl, okráší se na míse oloupanými mandlemi.

(Sešitek přibl. z 30 let min.st. – z rukopisu paní Novákové z Voleška)

Paštika na způsob studeného nářezu

Pro 6 osob: Na 4 dkg másla, ku kterému jsme postrouhali cibulku, upečeme husí, nebo kuřecí či jiná játra a prolisujeme je. K prolisovaným přidáme 5 dkg na velmi malé kousky pokrájenou slaninu nebo šunku, 1 ve smetaně namočenou prolisovanou zemi, 3 natvrdo uvařené a prolisované žloutky, mletý bílý pepř, 1 žloutek syrový a několik drobně posekaných pistácií, nebo mandlí či ořechů a trochu soli. Vše dobře promícháme, vytvoříme šišku, kterou zabalíme do staniolu a necháme v chladnu 1 den ztuhnout. Ztuhlá paštika se krájí na šikmé řezy, obkládá aspikem, naloženými houbičkami, okurkami a podává. Nejlépe se podaří v zimě.

(Rok 1929- Kniha „ Nauka o vaření“ -

-Střední škola pokračovací ve Strašíně, kterou navštěvovala paní

Bohumila Marešová-Havlíčková ze Strašína)

Plněné sýrové tyčinky k čaji

Rozpočet pro 5 osob: 20 dkg polohrubé mouky, 5 dkg mletých loupaných mandlí, 10 dkg eidamského nebo ementálského sýra, na špičku nože bílého pepře, červené sladké papriky, 15 dkg másla a 2 žloutky. Z uvedených surovin vypracujeme jemné těsto, rozválíme na stébko silně a vykrájíme proužky 3 cm široké a 10 cm dlouhé. Složíme je na lehce potřený plech a v dobře vytopené troubě je upečeme do červena. Studené proužky spojíme vždy dva na sebe sýrovou pěnou. Hotové upravíme vkusně na skleněnou mísu a podáváme je k čaji nebo vínu. Náplň: 12 dkg másla, 10 dkg žervé, na špičku nože mletého bílého pepře, papriku a kmín utřeme do pěny. Pak proužky spojíme náplní.

(Rok 1945 z kuchařské knihy paní Vlasty Peškové -

roz.Milotové ze Strašína)

P.S.: O Štědrém dnu nezapomeňte pojídat naše starodávné jídlo: zapečeného KUBU - s krupkami a množstvím sušených hub, česneku, cibule a majoránky. Prababičky věřily, že o Štědrém dnu vůněčesneku odhání zlé, mstivé a nebezpečné čarodějnice.

H e z k é v á n o c e ! ❄

Jaroslava Sucháčová